

Mijnraad

Aan
De Minister van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. de Directeur Warmte en Ondergrond
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
21 december 2021	-	MIJR/21320980	-

Onderwerp: Mijnraadadvies instemming winningsplan koolwaterstoffen Sprang

Bij bericht van 25 november 2021 heeft u de Mijnraad advies gevraagd over de aanvraag instemming winningsplan koolwaterstoffen Sprang van Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion) van 1 juni 2021.

De Mijnraad heeft kennisgenomen van de hierover uitgebrachte adviezen van:

- TNO Adviesgroep Economische Zaken (TNO-AGE) (9 juni 2021);
- het waterschap Brabantse Delta (2 november 2021).
- de gemeente Waalwijk (10 november 2021));
- de gemeente Loon op Zand (9 november 2021);
- de provincie Noord-Brabant (9 november 2021)
- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) (27 augustus 2021);
- de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) (12 oktober 2021).

Bij dit advies heeft de Mijnraad gekeken naar de volledigheid en de kwaliteit van het ingediende winningsplan, en naar de onderlinge samenhang en balans tussen winningsplan en uitgebrachte adviezen. De Mijnraad geeft in zijn advies geen uitputtende behandeling van het winningsplan en de adviezen, maar gaat met name in op die aspecten die de Mijnraad van belang acht voor het geven van aanvullende overwegingen, dan wel voor het onderstrepen, nuanceren of verbinden van opmerkingen of aanbevelingen in de adviezen.

Advies

De Mijnraad adviseert de minister in te stemmen met het geactualiseerde winningsplan Sprang, mits aan de voorwaarden wordt voldaan. De Mijnraad heeft daarbij de volgende overwegingen.

Mijnraad

Toelichting

In het voorliggend verzoek om advies over het winningsplan koolwaterstoffen Sprang wordt de Mijnraad verzocht om bij de advisering de volgende vragen te betrekken, namelijk:

- In hoeverre ziet de Mijnraad risico's voor de kwaliteit van het grondwater ten behoeve van de drinkwatervoorziening, rekening houdend met de grote verticale afstand tussen de activiteiten, de aanwezigheid van tussenliggende impermeabele kleilagen en de diepte van de aftakking, ver onder de lagen die voor grondwaterwinning kunnen worden gebruikt?
- In hoeverre ziet de Mijnraad mogelijkheden om de opsporingsvergunning geothermie Tilburg-Geertruidenberg en de voorgenomen uitbreiding van de winning uit gasveld Sprang naast elkaar te laten bestaan teneinde beide vergunningen te kunnen benutten?

Grondwaterbeschermingsgebied

Sinds 1994 wordt er gas gewonnen uit het gasveld Sprang. Het winningsplan Sprang betreft een actualisering van het vigerende winningsplan voor deze gaswinning. De redenen voor actualisering zijn dat Vermilion mogelijkheden ziet om de productie uit het gasvoorkomen Sprang te verhogen door het boren van een aftakking uit put SPG-01 naar een ander gedeelte in het gasvoorkomen Sprang. Een stimulatie door middel van hydraulische stimulatie in de te boren aftakking is misschien noodzakelijk; dit wordt bepaald na het boren van de aftakking.

Het gasvoorkomen van Sprang ligt onder het grondwaterbeschermingsgebied van de grondwaterwinning Waalwijk van Brabant Water. Sinds 1901 vindt er waterwinning plaats in het gebied. Dit waterwingebied is in 2010 aangewezen als grondwaterbeschermingsgebied door de provincie. De gaswinning is gestart in 1994 en was er dus vóór de aanwijzing van het grondwaterbeschermingsgebied.

De Mijnraad heeft specifiek gekeken of in dit winningsplan beschreven voorgenomen aftakking mogelijke verhoogde risico's zal ontstaan voor het grondwater.

- De gemiddelde diepte van het gasvoorkomen ligt op 2900 m. De grondwaterlaag waaruit gewonnen kan worden ligt op een diepte van 40 m beneden maaiveld. Er is een afsluitende kleilaag waaronder de grondwaterlaag zit waaruit drinkwater kan worden gewonnen.
- Vermilion stelt dat de bodemdaling alleen invloed heeft op de ondiepe grondwaterstand ten opzichte van maaiveld en niet op de diepte waar grondwater voor drinkwater kan worden onttrokken. Hierdoor verwacht Vermilion geen effecten op de drinkwaterwinning.
- SodM acht de kans op vervuiling van het waterwingebied beperkt door de grote verticale afstand tussen de activiteiten en de aanwezigheid van tussenliggende impermeabele kleilagen. De aftakking zal op een diepte van 1200 m plaatsvinden. Daarbij is er dus geen sprake van een nieuwe put maar alleen van het creëren van een zijtak vanuit een nieuwe opening in de stalen verbuizing in de bestaande put.

De Mijnraad is van mening dat in de gegeven situatie ingestemd kan worden met het voornemen van Vermilion, met name omdat:

- er niet geboord zal gaan worden in of nabij de watervoerende laag en een bestaande put gebruikt wordt;
- de verticale afstand tussen de watervoerende laag en de aftakking relatief groot is;
- de bodemdaling géén invloed heeft op de mogelijkheden tot drinkwaterwinning.

Mijnraad

De Mijnraad wijst op een aantal bijzonderheden, die de beoordeling van de aanvraag uniek maken:

- De bestaande put is aangelegd vóór de aanwijzing van het grondwater-beschermingsgebied.
- De precieze begrenzing van het grondwaterbeschermingsgebied ter plaatse van de bestaande put lijkt vooral ingegeven te zijn door de ligging van de N261.
- Er is een grote verticale afstand tussen het gasvoorkomen en de watervoerende laag, dit geldt ook voor de nog te boren aftakking.

De Mijnraad geeft daarbij wel voorwaarden:

- De ligging op de rand van het grondwaterbeschermingsgebied maakt het des te noodzakelijker alle mogelijkheden om de integriteit van de bestaande put te controleren te benutten.
- Hetzelfde geldt voor de aanleg en beheer van de nieuwe aftakking: de aanleg dient zeer zorgvuldig te gebeuren en de aftakking dient daarna zeer goed gemonitord te worden.

Overigens benadrukt de Mijnraad dat bovenstaande geldt voor deze situatie, en is niet bedoeld als precedent voor andere gevallen waarbij mijnbouwactiviteiten in of bij grondwaterbeschermingsgebieden plaatsvinden. Het is dus ook niet een uitspraak over de mogelijkheid en/of wenselijkheid van verticale begrenzing tussen grondwater-beschermingsgebieden en mijnbouwactiviteiten.

Reductie productiewater

De Mijnraad sluit zich aan bij het advies van SodM om Vermilion vóór vergunning-verlening een plan te laten overleggen voor reductie van de waterproductie, teneinde de transportbewegingen per tankauto te verminderen.

Aardwarmtewinning en gaswinning

In reactie op de vraag in het adviesverzoek: de Mijnraad ziet geen belemmeringen voor het naast elkaar bestaan van de voorgenomen gaswinning uit gasveld Sprang en aardwarmtewinning die zou kunnen voortkomen uit de opsporingsvergunning geothermie Tilburg-Geertruidenberg. Het gebied van de opsporingsvergunning geothermie is voldoende ruim gedefinieerd om eventuele doubletten op ruime afstand van de verschillende aardgasvoorkomens te positioneren.

De overige overheden geven aan in hun adviezen dat zij de gaswinning niet vinden passen bij hun duurzaamheidsbeleid en dat gaswinning niet aansluit bij de ambities voor het realiseren van (inter)nationale klimaatdoelstellingen. De Mijnraad merkt hierover het volgende op. De Mijnraad pleit er voor om te overwegen een deel van de gasbaten die Sprang oplevert te gebruiken voor het stimuleren of subsidiëren van aardwarmte-projecten. Op die manier wordt de winning van, nog steeds noodzakelijke, fossiele energiebronnen mede benut voor het financieren van de eveneens noodzakelijke energietransitie.

Samenvattend

De Mijnraad adviseert de minister in te stemmen met het geactualiseerde winningsplan Sprang, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- alle mogelijkheden te benutten om de integriteit van de bestaande put te controleren;

Mijnraad

- de aanleg van de nieuwe aftakking dient zeer zorgvuldig te gebeuren en de aftakking dient daarna zeer goed gemonitord te worden;
- vóór instemming dient Vermilion aan SodM een plan te laten overleggen voor reductie van de waterproductie, teneinde de transportbewegingen per tankauto te verminderen.

Overigens benadrukt de Mijnraad dat bovenstaande geldt voor deze situatie, en is niet bedoeld als precedent voor andere gevallen waarbij mijnbouwactiviteiten in of bij grondwaterbeschermingsgebieden plaatsvinden.

Voorzitter Mijnraad